

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

HOOAJA
SUURSPONSOR

myfitness

LIVIKO
— 1870 1878 —

SC
RADISSON COLLECTION
TALLINN

BioBlock®

NORDIC
CATERING

NORDAT®

PAKEND & PRINT
EESTI TEGEVUSKESKUS

VOLMER JA MAHLER

VIUL
BENJAMIN
BEILMAN

ERSO

DIRIGENT
ARVO VOLMER

16

VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

PÄRT
BRITTEN
MAHLER

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleavad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

VOLMER JA MAHLER

BENJAMIN BEILMAN viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Mikk Murdvee
Dirigent ARVO VOLMER

BENJAMIN BEILMAN viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Mikk Murdvee
Dirigent ARVO VOLMER

Arvo Pärt (1935)

„Swansong“ (2013/2021) ~7'

Benjamin Britten (1913—1976)

Viiulikontsert, op. 15 (1939) ~33'

*Moderato con moto — Agitato — Tempo primo
Vivace — Animando — Largamente — Cadenza
Passacaglia: Andante lento (Un poco meno mosso)*

vaheaeg

Gustav Mahler (1860—1911)

Sümfoonia nr 6 a-moll (1904) ~75'

*Allegro energico, ma non troppo. Heftig, aber markig
Andante moderato
Scherzo: Wuchtig
Finale: Sostenuto — Allegro moderato — Allegro energico*

Kontserdist teevad otseülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestised on ka järelkuulatavad ja -vaadatavad.

„Gustav Mahleri loomingu järellainetest leiame mitmedki tänapäeva muusika tendentsid — alates rokkmuusikast kuni kaasaegse klassikalise muusikani. Mahler on inspireerinud kõiki ning 20. sajandi suurkujude hulgast võib kahtlemata välja tuua Benjamin Britteni ja Dmitri Šostakovitši. Kui aga laseme muusikal enda eest rääkida, siis on ka Arvo Pärdi „Luigelaulus“ midagi eitamata mahlerlikku. Just see tõi kokku tänase kontserdi teosed.“

Arvo Volmer

Arvo Pärt (1935) **„Swansong“ (2013/2021)**

Arvo Pärdi 2013. aastal valminud teos „Swansong“ on orkestriversioon 2000. aastal koorile ja orelile kirjutatud teosest „Littlemore Tractus“, mille tellis heliloojalt Littlemore'i katedraali vikaar Bernhard Schünemann kardinal John Henry Newman (1801–1890) 200. sünniaastapäeva tähistamiseks. Kardinal Newman oli kirikuõpetaja, teoloog, poeet ja mõtleja, kes soovis tuua anglikaani kirikutavadesse katoliku liturgia traditsioone. 1845. aastal pöördus ta katoliku usku, põhjustades sellega anglikaani kiriku ringkondades tõsise poleemika. 2010. aastal kuulutas paavst Benedictus XVI Newmani õndsaks ja 2019. aastal nimetas paavst Franciscus ta pühakuks.

Teose „Littlemore Tractus“ aluseks olev tekst kujutab endast viimaseid ridu Newmani kuulsast jutlusest „Wisdom and Innocence“ („Tarkus ja süütus“), mille ta pidas 19. veebruaril 1843 Oxfordi lähedal asuva Littlemore'i koguduse kirikus. Jutluse lühike poeetiline tekst on muutunud aja jooksul iseseisvaks palveks, mida kasutatakse ka anglikaani matuseliturgias:

„May He support us all the day long, till the shades lengthen, and the evening comes, and the busy world is hushed, and the fever of life is over, and our work is done! Then in his mercy may He give us a safe lodging, and a holy rest, and peace at the last.“

„Toetagu Ta meid terve päeva, kuni varjud pikenevad ja õhtu saabub ja toimekas maailm vakatab ja elupalavik on möödunud ja meie töö tehtud! Siis andku Tema armulisus meile turvalist peavarju ja püha puhkust ja viimaks rahu.“

Tõlkinud Lauri Pilter

Teose kandis esmakordselt ette St Martin-in-the-Fieldsi katedraali koor dirigent Paul Stubbingsi juhatusel 2001. aasta veebruaris just selles samas Littlemore'i kirikus, kus pidas oma jutluse kardinal Newman.

Ajendatuna Salzburgi festivali „Mozartwoche“ tellimusest valmis Pärdil 2013. aastal teosest orkestriversioon. Newman poeetiline õhtupalve —

aga ka viimse rahu ootuse palve —, andsid orkestriversioonile sümboolse pealkirja — „Luigelaul“. Pärt oli valitud 2014. aasta „Mozartwoche“ festivali peahelliloojaks ning „Swansongi“ esiettekanne toimuski sama aasta jaanuaris Viini Filharmoonikute ja dirigent Marc Minkowski esituses. Eestis kõlas teos esimest korda 2015. aasta suvel Pärnu muusikafestivalil festivaliorkestri ja dirigent Paavo Järvi esituses.

Pärt tundis pikka aega vajadust teose partituuri redigeerida ning täpsustada teatud orkestratsiooni- ja vorminüansse. Selleks andis otsustava tõe Hamburgi Riigiooperi praeguse peadirigendi Kent Nagano ettepanek luua orkestriteos Hamburgi Liidumaa Filharmooniaorkestrile. Märkimaks 2021. aastal valminud uut redaktsiooni, andis helilooja sellele alapealkirja „Hamburger Fassung“, mille esiettekanne toimus Hamburgi Elbphiharmonie saalis.

Pole tähtsusetu siinkohal meenutada, et selle suursuguse muusikamaja 2017. aasta jaanuaris toimunud pidulikul avakontserdil kõlas Benjamin Britteni solo-oboe pala pealkirjaga „Paan“ (1951) meie suurepärase oboemängja Kalev Kuljuse esituses. Meenutamist on väärt seegi, et Arvo Pärdi üks esimesi tuntuks saanud orkestriteoseid on „Cantus Benjamin Britteni mälestuseks“ keelpillidele ja kellale (*campana*) aastast 1977.

ERSO esituses on Pärdi „Swansong“ kõlanud Kristjan Järvi (2015, 2016), Tõnu Kaljuste (2018), Olari Eltsi (2020, 2021), Mikk Murdvee (2021) ja Mihhail Gertsji (2022) juhatusel.

Benjamin Britten (1913—1976) Viulikontsert, op. 15 (1939)

20. sajandi nimekaima inglise helilooja Benjamin Britteni žanriderikkas loomingus tõusevad eelkõige esile 16 ooperit. Tema teoste loetelus on aga ka hulgaliselt erinevatele koosseisudele komponeeritud orkestri- ja kammermuusikat, laulutsükleid ja kooriteoseid, kuus kontsertlikku oopust ja vokaal-sümfoonilisi suurteoseid. Britteni varane loomeperiood jäi teise maailmasõja eelsesse aastakümnesse, mistõttu tõuseb sõjateema esile mitmetes tema oopustes.

Kaudselt on sõjaga seotud ka Britteni **viulikontsert d-moll, op. 15**, milles peegeldub nii Hispaania kodusõja (1936—1939) järelkaja kui ka peatselt puhkeva teise maailmasõja eelaimdus. Kontserdi komponeerimist alustas helilooja 1938. aastal Londonis ja lõpetas selle Ameerikas, kuhu ta oli 1939. aasta alguses oma kirjanikust sõbra ja loomingulise koostööpartneri Wystan Hugh Audeni eeskujul sõjapakku siirdunud. Teose esiettekanne toimus 28. märtsil 1940 New Yorgi Carnegie Hallis, soleeris Antonio Brosa, New Yorgi Filharmoonikuid dirigeeris orkestri tollane peadirigent Sir John Barbirolli.

Kontserdi soolopartii komponeeris Britten Londonis tegutsevale rahvusvaheliselt tunnustatud katalaani viiuldajale Antonio Brosale, kellega ta oli tutvunud oma kompositsiooniõpetaja Frank Bridge'i kaudu. Koos Brosaga oli helilooja 1936. aastal mänginud Barcelona kaasaegse muusika festivalil oma varast süiti viiulile ja klaverile, op. 6. Nii süidis kui ka viulikontserdis on kuulda hispaania muusika mõjutusi. Siin avaldub Britteni poolehoid hispaanlastele, keda ta oli tundma õppinud mõned kuud enne Hispaania kodusõja algust. Katalaani tantsudest inspireerituna sündis 1937. aastal ka tema orkestrisüit „Mont Juic“, op. 12.

Ehkki helilooja viulikontserdile sõnalist selgitust ei lisanud, kirjutas ta septembris 1939, nädal pärast sakslaste sissetungi Poolasse: „Tänapäeval tuleb end töösse matta [---] Inimesed peavad mõtlema millelegi muule kui üksteise õhku laskmisele.“ Poliitiliselt dramaatiline olukord Euroopas kujundas ka kontserdi emotsionaalse atmosfääri.

Tegemist on tehniliselt ülilõudliku teosega, mille kolme osa seob temaatiline ühtsus ning läbiv sümfooniline arendus. Osad järgnevad üksteisele *attacca*, kusjuures teist ja kolmandat osa ühendab viuli soolokadents. Britten loobus klassikalise-romantilise ajastu kontsertide traditsioonilisest osade järgnevusest (kiire-aeglane-kiire), paigutades sedapuhku kiire ja virtuoosse osa tempolt mõõdukamate vahele.

Kontserdi **esimese osa** timpanite kvardikäikudel algava ostinaatse rütmikujundi (see meenutab kaudselt Beethoveni viulikontserdi algust) võtavad üle fagott ja seejärel teised instrumendid. Läbivalt jääb see kõlama ka viuli eleeegilise, ajuti kirglikuks kasvava avateema taustal. Kontrastselt kõlab orkestrilt teine teema — sõjakas, täis kibedat ironiat. Rapsoodlikult arenevas kulgemises jääb viimane sõna siiski solistile — õhulistes flažoletihelides muusika kirgastub.

Groteskse **teise osa** kromaatilised skaalad ja meeletud passaažid nõuavad solistilt virtuoossust. See mõjub kummitusliku surmatantsuna, meenutades analoogseid kujundeid Šostakovitši ja Mahleri muusikas. Ent ka siin pakub muusika rahuhetki. Osa kulmineerub kadentsiga, milles võib kuulda nii kontserdi esimese kui ka teise osa muusikalist materjali ja mis loob orgaanilise seose teose finaali.

Kadentsi lõpus tromboonilt kõlama hakkav suursugune, samas ängistavalt valuline teema saab aluseks **kolmandale osale** — baroklikule variatsioonivormile *passacaglia*'le, mille eelkäijaks oli vana hispaania tants. Järgnevas üheksas variatsioonis omandab muusika erinevaid karaktereid, meenutades eelnevate osade kujundeid. Nii loob Britten teosest dramaturgiliselt haarava terviku, kus solist ja orkester on võrdväärsed partnerid. Lõpuks muutub bassihääl koraalilaadseks, orkester saadab kontserdi viimaseid takte õrnade akordidega, vaibudes tühjas kvindikõlas, mille kohal hääbuvad viulihelid olematusse.

Emigrandistaatus Ameerikas Brittenit ei rahuldanud. Koduigatsus tõi ta 1942. aasta kevadel Inglismaale tagasi ja ta sattus tribunali ette kui sõjaväekohustusest keelduja. Avalduses tribunaliile ütles ta: „Ma usun siiralt, et saan oma kaasinimesi kõige paremini aidata, jätkates tööd, milleks olen kõige paremini kvalifitseeritud.“

Viiulikontserdi juurde pöördus Britten hiljem tagasi ja redigeeris esialgset versiooni, milles loobus Brosale kirjutatud virtuoosetest passaažidest. Mitte seepärast, et tolle aja üks suuremaid viuldajaid Jascha Heifetz oli kuulutanud teose „mängimatuks“, vaid autorit ennast ei rahuldanud esiettekanne jaoks loodud versioon. Ka tänapäeva viuldajatele on Britteni kontsert tõsine loominguline ülesanne ja kuulajatele kaasahaarav muusikaline kogemus.

ERSO on Britteni viiulikontserti esitanud aastatel 1994 (solist Krysia Osostowicz, dirigent Peter Ash), 2010 (solist Boriss Brovtsõn, dirigent Eva Ollikainen), 2020 (solist Benjamin Schmid, dirigent Arvo Volmer) ja 2022 (solist Daniel Hope, dirigent Olari Elts).

Maia Lilje

Gustav Mahler (1860–1911) **Sümfoonia nr 6 a–moll (1904)**

„Kui tahad luua muusikat, ei tohi laskuda kirjeldustesse ja ümberjutustustesse. See, millest kirjutatakse muusikat, on ikka üks ja sama: muusika lähtepunktiks on inimene — tundlik, mõtlev, hingav ja kannatav inimene.“

Katkend Mahleri kirjast tema sõbrale, dirigent Bruno Walterile.

Helilooja Gustav Mahleri looming koosneb valdavalt sümfoonilisest ja vokaalsümfoonilisest muusikast: kümme sümfooniat, vokaalsümfooniline teos „Laul maast“ ning mitu tsükli laule häälele ja orkestrile. Mahler on õelnud, et mida enam muusika areneb, seda keerukamaks muutub esitusaparaat (ehk orkestri koosseis), et väljendada helilooja ideid. Just see on tõenäoliselt põhjus, miks Mahleri loomingunimekirjas puudub koht kammerkoosseisudel.

Muusikalise materjali arendamise aluseks on Mahleril alati filosoofiline idee või programm. Ka puhtinstrumentaalsetes sümfooniates ei ole Mahler teose „sisemist“ programmi kunagi eitanud. Selle kohta võib leida vihjeid tema kirjades, memuaarides ja teoste partituurides.

Mahleri jaoks on esmatähtsad eetilised ja filosoofilised probleemid, mis erutavad kogu inimkonda: elu ja surm, headus ja kurjus, maised kannatused ja püüdlemine ideaalse harmoonia poole. Kõikide nende probleemide taga seisab Mahleril inimene, isiksus kõikide oma nõrkade ja tugevate iseloomujoontega, kiresööstude ja meeleheitehoogudega.

Mahleri sümfooniad on ühe suure loojaisiksuse omapäraseks baromeetriks, kus kajastuvad selle isiksuse ja tema loominguliste otsingute kõik tõusud ja langused. Mahler otsib olemise igavest tähendust, tahab teada, kuidas inimene või inimkond oma saatusega mahutub kosmilisse elukorraldusse. Inimene ja kõiksus, intiimsus ja monumentaalsus väljenduslaadis — need on Mahleri loominguga kaks poolust, mis annavad võtme ka tema teoste sisulise ja vormilise ülesehituse lahtimõtestamiseks.

Tavapärastelt jagatakse Mahleri sümfooniad kolme perioodi. Esimesse kuuluvad neli esimest, millest teises, kolmandas ja neljandas kasutas helilooja ka lauljaid. Viies, kuues ja seitsmes moodustavad instrumentaalsete sümfooniade triloogia, olles intonatsiooniliselt seotud tema laulutsükliga „Laulud surnud lastest“. Kolmanda perioodi moodustavad helilooja viimastel eluaastatel loodud vokaalsümfooniline kaheksas sümfoonia, „Laul maast“ ning instrumentaalsed üheksas ja lõpetamata jäänud kümnes sümfoonia.

Keskmise perioodi sümfooniates otsib autor vastust küsimusele, kas inimesel jätkub vaimujõudu võitluseks eluteel ette tulevate raskuste — mõistmatuse, vaenu ja traagikaga. Kui kaks äärmist sümfooniat annavad sellele jaatava vastuse, siis kuues, Mahleri ainus sünge lõpuga sümfoonia, lahendab küsimuse vastupidiselt.

Kuuenda sümfoonia loomisega tegeles Mahler 1903. ja 1904. aasta suvel, tema biograafias oli see rahulik ja õnnelik aeg nii töö- kui ka pereelus. Traagilise tonaalsusega sümfoonia süünd sel eluperioodil näib pisut ootamatu.

Helilooja abikaasa Alma Mahler on oma mälestustes kirjutanud, et Mahleri kuues sümfoonia on autobiograafiline. Kuuenda loomist alustas Mahler 1903. aasta suvel Maierniggis, kus ta puhkas koos abikaasa ja väikese tütreaga. Alma Mahler on meenutanud, et Gustav „mängis sageli lapsega, vedas teda igale poole kaasa, kandis kätel, tantsis ja laulis. Ta oli taas nii noor ja nii muretu.“ Järgmisel suvel sündis Mahlerite teine tütar ning Alma on meenutanud, et „see suvi oli õnnis, ilma mingite konfliktideta, õnnelik“. Mahler lõpetas kuuenda sümfoonia ja viisistas lisaks kahele juba olemasolevale veel kolm Rückerti teksti tsüklist „Laulud surnud lastest“ — „fakt, millest ma ei suutnud aru saada,“ on kirjas Alma Mahleri mälestustes.

„Ma võin mõista, kui sellised kohutavad tekstid kirjutab inimene, kellel ei ole lapsi või kes on oma lapsed kaotanud. [---] Ma ei suuda mõista, kuidas kellelgi on võimalik laulda laste surmast, kui ta vaid pool tundi enne seda on kaisutanud ja suudelnud oma rõõmsaid ja terveid lapsi. Ma ütlesin: „Jumala pärast, ära nõõgi saatust!““

Puhkuse lõpus mängis Gustav Mahler kuuenda sümfoonia Almale ette. Esimese osa teine, pikk ja lüüriline teema olevat helilooja sõnade kohaselt Alma-teema. Alma Mahleri mälestuste põhjal kirjeldas ta kolmandas osas kahte liival ukerdavat ja mängivat last:

„Kohutav — nende laste hääled muutuvad üha traagilisemaks, ja lõpus on üks rauged, nuuksuv lapsehää. Viimases osas kirjeldab ta iseennast ja oma kokkuvarisemist, või nagu ta hiljem ütles — oma kangelase langemist. „Kangelane, kes saab saatusest kolm hoopi ning see kolmas langeb talle peale nagu puu.“ Need on Mahleri enda sõnad. Mitte ükski teine teos ei ole tal tulnud nii otse südamest kui see. [---] Tsükliga „Laulud surnud lastest“ ja kuuenda sümfooniaga ennustas ta muusikas ette oma elu. [---] Aga teose kirjutamise ajal oli ta täis elurõõmu, teadlik teose väärtusest, tema oksad haljendasid ja õitsesid.“

Mahleri muusikaline ettekuulutus — kolm saatusehoopi — läks täide 1907. aastal, kui lõppes tema koostöö Viini Riigiooperiga, suri Mahlerite vanem tütar ning heliloojal endal diagnoositi südamehaigus.

Pärast oma viienda sümfoonia esiettekande juhatamist 1904. aasta oktoobris olevat Mahler öelnud: „Mitte keegi ei mõistnud seda. Ma soovin, et saaksin juhatada selle esiettekannet 50 aastat pärast oma surma.“ 27. mail 1906 Essenis helilooja dirigeerimisel toimunud kuuenda sümfoonia esiettekandel oli publiku reaktsioon veel jahedam. Mahler on kirjutanud: „Minu kuues tundub olevat järjekordne kõva pähkel, mida meie kriitikute väikesed jõuetud hambad katki hammustada ei suuda.“ Väga soojalt suhtusid teosesse aga Alban Berg ja Anton Webern. Berg on seda nimetanud koguni „[Beethoveni] „Pastoraalse“ kiuste ainukeseks kuuendaks,“ ning Webern võttis selle teose edaspidi mitmel korral enda juhatatavate kontsertide kavasse.

Sümfoonias on taotlusi, mis ennustavad ette 20. sajandi otsinguid muusikas: teravad emotsionaalsed ja intonatsioonilised kontrastid, ülisuureks paisutatud orkestri kõigi võimaluste ärakasutamine, löökpillide suurendatud koosseis jne. Kolm osa (esimene, kolmas ja neljas) neljaosalisest sümfooniast on kirjutatud a–mollis — helistikus, mis on Mahleri jaoks seotud traagiliste emotsioonidega. Oma närvilise puhangulisuse ja tohutu sisemise pingega mõjuvad eriti ekspressiivselt sümfoonia monumentaalne esimene osa ja finaal. Teise osa (*Andante*) muusika on sümfoonias kauniks lüüriliseks intermetsooks, skertso–osa muusika on ähvardavalt tujukas, mõjudes vaatamata keskmise episoodi tantsulisele karakterile kohati grotesksena. Sümfoonia lõpeb süngel, kolme traagilise kulminatsiooniga finaaliga.

ERSO esituses on Mahleri kuues sümfoonia varem kõlanud neljal korral: 8. veebruaril 2013 juhatas seda ERSO praegune peadirigent Olari Elts, 4. detsembril 2009 juhatas seda ERSO toonane peadirigent Nikolai Aleksejev, 14. novembril 1996 tegi just selle teosega oma debüüdi ERSO ees orkestri praegune kunstiline nõustaja Paavo Järvi ning 12. detsembril 1985 kõlas Mahleri kuues ERSO toonase peadirigendi Peeter Lilje dirigeerimisel.

Maarja Kasema

Benjamin Beilman. © Sophie Zhai.

BENJAMIN BEILMAN on üks oma põlvkonna olulisemaid viuldajaid. Ta on pärvinud rahvusvahelise tunnustuse oma kirgliku esituslaadi ja sügava rikkaliku tooni eest, mida Washington Post nimetas „võimsaks ja muljetavaldavaks“ ning mida The New York Times kirjeldas kui „tugevat ja pisut vägivaldset“. The Times on kiitnud tema „ilusat tehnikat, lihvitud heli ja vaikset enesekindlust“ ning Strad on kirjeldanud tema mängu kui „puhast poeesiat“.

Beilmani hooaeg 2023/24 hõlmab tema debüüti St. Louis' Sümfooniaorkestriga Cristian Măcelaru juhatusel; samuti astub ta Minnesota Orkestri ette Elim Chani juhatusel, Oregoni Sümfooniaorkestri ette David Danzmayri käe all ja Vaikse Ookeani Sümfooniaorkestri ette nii solisti kui ka dirigendina. Sel hooajal on tal kavas ka kuus nädalat esinemisi Euroopas, sealhulgas kontserdid SWR Symphonieorchester Stuttgartiga (dirigent Elim Chan), naasmine Kölni Filharmooniasse koos Deutsche Radio Philharmonie Saarbrückeniga ning esinemised Grafenegg festivalil, Festpielhaus St. Pöltenis ja Viinis Musikvereinis koos Tonkünstleri Orkestri ja Tabita Berglundiga. Beilman naaseb muusiku ja dirigendina ka Londoni kammerorkestri ette ning teeb taas koostööd Ryan Bancroftiga, astudes esmakordselt üles BBC National Orchestra of Walesiga, ja Roderick Coxiga, naasmaks Orchestre National Montpellier Occitanie ette. Samuti esitab ta Benjamin Britteni viulikontserdi koos Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga.

2022. aasta aprillis sai Beilmanist üks noorimaid muusikuid, kes nimetati Curtise Muusikainstituudi õppejõuks, ja 2024. aasta märtsis juhatab ta Curtise keelpilliansambli riiklikul tuuril.

Viimastel hooaegadel on Beilmani pühendumus ja kirk kaasaegse muusika vastu toonud talle uued teosed Frederic Rzewskilt (Music Accordi tellimusel) ja Gabriella Smithilt (St. Pauli Schuberti klubi ja San Francisco Konservatooriumi tellimusel). Samuti on ta mitu korda esitanud Jennifer Higdoni viiulikontserti, salvestanud Thomas Larcheri kontserdi koos Hannu Lintu ja Tonkünstleri orkestriga ning toonud Kansas City Symphony ja Gemma New'ga esmakordselt lavale Chris Rogersoni viiulikontserdi („The Little Prince“).

Viimastel hooaegadel on Beilman esinenud paljude suuremate orkestritega üle maailma, sealhulgas Chicago Sümfooniaorkestri, Philadelphia Orkestri, San Francisco Sümfooniaorkestri, Rotterdami Filharmoonikute, Londoni Filharmoonikute, Trondheimi Sümfooniaorkestri, Oslo Filharmoonikute, Taipei Sümfooniaorkestri, Frankfurdi Raadio Sümfooniaorkestri, Zürichi Tonhalle Orkestri, Sydney Sümfooniaorkestri ja Houstoni Sümfooniaorkestriga. Samuti on ta organisatsiooni Musica Aviva korraldatud kontsertidega tuuritanud Austraalias, sealhulgas Melbourne'is, Newcastle'is, Adelaide'is, Brisbane'is, Canberras ja Sydneys.

Dirigentide hulka, kellega ta koostööd teeb, kuuluvad Yannick Nézet-Séguin, Cristian Măcelaru, Lahav Shani, Krzysztof Urbanski, Ryan Bancroft, Matthias Pintscher, Gemma New, Karina Canellakis, Jonathon Heyward, Juraj Valčuha, Han-Na Chang, Elim Chan, Roderick Cox, Rafael Payare, Osmo Vänskä ja Giancarlo Guerrero.

Beilman esineb regulaarselt maailma suurtes kontserdisaalides, sealhulgas Carnegie Hallis, Lincoln Centeris, Amsterdami Concertgebouw's, Kölner Philharmonies, Berliner Philharmonies, Wigmore Hallis, Pariisi Louvre'is ja Tokyo Bunka Kaikanis. Festivalidest on ta esinenud muu hulgas Verbier'i, Aix-en-Provence'i lihavõttepühade festivalil, Praha Dvořáki festivalil, Amsterdami üritusel Robeco Summer Concerts, festivalil Music@Menlo, Marlboro festivalil ja Seattle'i kammermuusikafestivalil. Samuti jätkab ta esinemist Lincoln Centeri kammermuusika seltsiga.

Beilman õppis Curtise Muusikainstituudis Ida Kavafiani ja Pamela Franki käe all ning Kronbergi Akadeemias Christian Tetzlaffi juures. Ta on pälvinud palju mainekaid tunnustusi, sealhulgas Borletti-Buitoni Trusti stipendiumi, Avery Fisheri stipendiumi ja London Music Masters Awardi. Plaadifirmale Warner Classics on ta salvestanud Stravinski, Janáčeki ja Schuberti teoseid. Ta mängib ex-Balaković F. X. Tourte'i poognaga (u 1820) ning hüüdnime „Ysaÿe“ kandval Guarneri del Gesù viiulil aastast 1740, mille on talle lahkelt laenule andnud Nippon Music Foundation.

Arvo Volmer. © Mait Jürjato.

ARVO VOLMER on tunnustatud ooperi- ja orkestridirigent, keda seob pikaajaline koostöö mitmete maailma sümfooniaorkestrite ja ooperiteatritega ning kelle loometeed illustreerivad arvukad hinnatud plaadistused. Volmeri dirigenditee sai alguse 1980. aastate keskel koostööga kahe tema jaoks väga oluliseks kujunenud Eesti muusikakollektiiviga: Rahvusooperiga Estonia (1985) ja ERSOga (1987). Tema rahvusvahelisele karjäärile pani aga aluse edukas esinemine rahvusvahelisel Nikolai Malko nimelisel noorte dirigentide konkursil Kopenhaagenis (1989). 1989. aastal sai Volmerist ERSO dirigent, aastail 1993–2001 oli ta ERSO peadirigent ja kunstiline juht. Selle koostöö läbivaks jooneks kujunes Eduard Tubina sümfoonilise muusika ettekandmine ja plaadistamine (Alba Records), mida pärjati Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga (2002). Aastail 1994–2005 oli ta Oulu Linnaorkestri (praegune Oulu Sinfonia) peadirigent ja 2004–2012 Rahvusooper Estonia kunstiline juht ja peadirigent ning taas alates 2019. aasta sügisest. Oulu Linnaorkestriga plaadistas ta Leevi Madetoja kogu orkestriloomingu (Alba Records), RO Estonia koori, orkestri ja tütarlastekooriga Ellerhein Cyrillus Kreegi Reekviemi. Koostööd Estoniaga kroonivad Erkki-Sven Tüüri ooperi „Wallenberg“ lavaletoomine – see tõi kogu lavastusmeeskonnale ja heliloojale riikliku kultuuripreemia (2007) – ja plaadistamine (ERP). Wagneri ooperite „Tristan ja Isolde“ ning „Parsifal“ ettekandmist tunnustati vastavalt Eesti teatri aastaauhinna (2008) ja

Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga (2011). Lisaks on Volmer pälvinud Valgetähe IV klassi teenetemärgi (2002) ning Eesti Muusikanõukogu interpretatsioonipreemia (2021).

Aastail 2004–2013 oli Arvo Volmer Adelaide'i sümfooniaorkestri muusikajuht ja peadirigent, praegu samas orkestri peaküalisdirigent ja kunstiline nõustaja. Seda taaskord viljakat peadirigendiaega jääb meenutama Sibeliuse kõigi sümfooniade plaadistus (ABC Classics), samuti Gustav Mahleri kõigi sümfooniade ettekanded.

Alates hooajast 2014/15 on Arvo Volmer Põhja-Itaalias Bolzano ja Trento Haydni Orkestri (Orchestra Haydn di Bolzano e Trento) peadirigent. Lisaks kõigile olulisematele Soome ja Skandinaavia orkestritele on Arvo Volmer juhatanud BBC Filharmoonikuid, Birminghami SOd, Berliini Ringhäälingu SOd, Hamburgi NDR-SOd, muuhulgas orkestri turneel Lõuna-Ameerikas, Stuttgarti Filharmoonikuid, Orchestre Philharmonique de Radio France'i, Orchestre National de France'i, Orquestra Sinfônica do Estado de São Paulot jt. Ta on töötanud ka Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia SOga ning tegutsenud samas õppejõuna. Ooperidirigendina seob teda regulaarne koostöö Sydney Ooperiga.

Arvo Volmer on õppinud dirigeerimist Tallinna Riiklikus Konservatooriumis (praegune Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia) professorite Olev Oja ja Roman Matsovi juhendamisel (1980–1985) ning Peterburi konservatooriumis professor Ravil Martõnovi juhendamisel (1985–1990). Lisaks on ta täiendanud end USAs Helmuth Rillingi meistrkursustel.

Rahvusoper Estonia

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 97. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi. ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. Möödunud hooajal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. Samuti toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 16. veebruaril 2024:

I VIIUL

Mikk Murdvee
Marge Uus
Piret Sandberg
Kristiina Aimla
Fred Heinoja
Elisabeth Härmand
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Kirti-Kai Loorand
Kaija Lukas
Astrid Muhel
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt

II VIIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Kriitel Kiik
Triin Krigul
Egert Leinsaar
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Leevi Rosin
Mari-Katrina Suss
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Žigurs
Helena Altmanis
Mairit Mitt-Bronikowska
Mall Help
Kaja Kihō
Sandra Klimaitė
Martti Mägi
Juhan Palm-Peipman
Liisi Rusnak
Karin Sarv
Kristiina Välja

TŠELLO

Theodor Sink
Seulki Lee
Riina Erin
Levi-Danel Mägila
Katrin Oja
Lauri Toom
Margus Uus
Maris Vallsalu
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Regina Udod
Mati Lukk
Janel Altroff
Imre Eenma
Madis Jürgens
Xiaonan Nie
Indrek Pajus
Ants Önnis

HARF

Bengi Canatan
Eda Peäske

FLÖÖT

Mihkel Peäske
Mari-Liis Vind
Linda Vood
Janika Lentsius
Anete Peäske

OBOE

Guido Gualandi
Aleksander Hännikäinen
Tõnis Traksmann
Francesco Ciarmatori
Giselle Gabriels

KLARNET

Soo-Young Lee
José Carlos Domínguez
Almela
Meelis Vind
Mirjam Avango
Helena Tuuling

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Kristjan Kungla
Kaido Suss
Viktoriia Saienko
Patrick Mauer

METSASARV

Mattias Vihmann
Kalmer Kiik
Kalle Koppel
Tõnu Künnapas
Jürnas Rähni
Artur Reinpõld
Vigo Uusmäe
Zhaohang Hu
Kalervo Kulmala

TROMPET

Indrek Vau
Mart Kivi
Erki Möller

Ivar Tillemann
Villem Süvari
Kate Kronberga

TROMBOON

Andres Kontus
Peeter Margus
Väino Põllu
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Maarja Nuut
Adam Jeffrey

LÖÖKPILLID

Kaspar Eisel
Vambola Krigul
Terje Terasmaa
Lauri Metsvahi

TŠELESTA

Kärt Ruubel

SA ERSO juhatuse liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja müügijuht

Signe Vaiknemets

Maine- ja kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Marjell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

NORDIC
CATERING

Maitseelamuste ja teeninduse tõeline sümfoonia

INFO@NORDICCATERING.EE

+372 655 6698

WWW.NORDICCATERING.EE

KUTSUME KUULAMA

ERSO VISUAL

N, 22. VEEBRUAR KELL 10 JA KELL 12.30, FOTOGRAFISKA TALLINN

Kaija Saariaho. „Six Japanese Gardens“

Florent Ghys. „Petits Artéfacts“

Missy Mazzoli. „Vespers for Violin“

Tōru Takemitsu. „Rain Tree“

VAMBOLA KRIGUL löökpillid, THEODOR SINK tšello, NINA KAWAGUCHI viiul

ERSO violamängijate kontsert “ViolaKunst” Eesti Vabariigi 106. aastapäeval

L, 24. VEEBRUAR KELL 14.30, RIISIPERE KULTUURIMAJA

LIINA ŽIGURS, SANDRA KLIMAITÉ, LIISI RUSNAK,
MAIRIT MIIT-BRONIKOWSKA, KARIN SARV

JASMINE CHOI

R, 1. MÄRTS KELL 18 (EELKONTSERT) JA KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

L, 2. MÄRTS KELL 18 (KAMMERKONTSERT), MUBA SUUR SAAL

Ludwig van Beethoven. Avamäng „Leonore“ nr 3, op. 72b

Carl Reinecke. Flöödikontsert D–duur, op. 283

Robert Schumann. Sümfonia nr 4 d–moll, op. 120

JASMINE CHOI flööt, ERSO, dirigent HOLLY HYUN CHOE

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV